

Approaches to Promoting Teachers Digital Literacy Phichit Primary Educational Service Area Office 1

Panraykha Nuamai^{1*} Samran Mejang² and Sathiraporn Chaowacha²

¹ M.Ed. (Educational Administration) program, Faculty of Education Naresuan University, Thailand

² Department of Educational Administration and Development, Faculty of Education Naresuan University, Thailand

* Corresponding author. E-mail: panraykha2539@gmail.com

ABSTRACT

This research aims to study (1) digital literacy for teachers under the Office of the Primary Educational Service Area 1, Phichit Province and (2) guidelines for promoting digital literacy for teachers under the Office of the Primary Educational Service Area 1, Phichit Province. The sample group consisted of 274 teachers in educational institutions under the Office of the Primary Educational Service Area 1, Phichit Province, in the academic year 2023, using a stratified random sampling method according to the proportion of teachers in each district. The research instruments used were the digital literacy questionnaire for teachers. The data were analyzed using the mean and standard deviation, and the digital literacy guidelines interview form for teachers. The informants were 5 qualified persons who were selected by purposive selection. The data was analyzed using content analysis. The research results found that digital literacy for teachers under the Office of the Primary Educational Service Area 1, Phichit Province, were overall at a high level. The results of the study on guidelines for promoting digital literacy for teachers found that the Office of the Primary Educational Service Area 1, Phichit Province, should organize training to provide necessary knowledge and skills to teachers, disseminate information, organize a contest for work, and create a network of core teachers. School administrators promote and support the creation of learning communities (PLCs), have a school database system, and provide digital media to teachers in schools. This includes creating an atmosphere and communication using digital technology within the organization.

Keywords: Digital Literacy, Promoting, Teacher

แนวทางการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ปานระชา เนื้อไม้^{1*} สำราญ มีแจ้ง² และ สกัรพร เขาวนชัย²

¹ หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ประเทศไทย

² ภาควิชาบริหาร วิจัย และพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ประเทศไทย

* Corresponding author. E-mail: panraykha2539@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) การรู้ดิจิทัลสำหรับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 และ (2) แนวทางการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลสำหรับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 274 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของครูแต่ละอำเภอ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม การรู้ดิจิทัลสำหรับครูที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบสัมภาษณ์ แนวทางการรู้ดิจิทัลสำหรับครู กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ได้มา โดยการเลือกแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า การรู้ดิจิทัลสำหรับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลสำหรับครู พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ควรจัดอบรมให้ความรู้และทักษะที่จำเป็นให้กับครู มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร จัดการประชุมแลกเปลี่ยน และการสร้างเครือข่ายครูแกนนำ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) มีระบบฐานข้อมูลหลักของโรงเรียน และจัดหาสื่อดิจิทัลให้กับครูในโรงเรียน รวมถึงการสร้างบรรยากาศและการติดต่อสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลภายในองค์กร

คำสำคัญ: การรู้ดิจิทัล, การส่งเสริม, ครู

© 2024 JSSP: Journal of Social Science Panyapat

บทนำ

โลกของเรามีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาซึ่งในปัจจุบันทักษะด้านดิจิทัล ถูกมองว่าเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในปัจจุบัน โดยประเทศไทยได้เร่งนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ขับเคลื่อนพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่ 3 และ 5 ลงในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลของประเทศ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) (ปฐมนิฐฐา มาเชค, 2565) โดยแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566-2570) มีเป้าหมายให้ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ทันต่อเทคโนโลยีและสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561) และยังสอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีการส่งเสริมสนับสนุนวิชาชีพครู พัฒนาสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลตามกรอบระดับสมรรถนะดิจิทัล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ได้กำหนดเป้าหมายในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลว่า สถานศึกษามีห้องเรียนคุณภาพ จัดการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ (Active Learning) การใช้ STEM ศึกษา และส่งเสริมความสามารถด้านดิจิทัล (Digital literacy) ตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคมไทยและสังคมโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาขับเคลื่อนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมความเป็นเลิศด้วยฐานวิจัย นวัตกรรมและเทคโนโลยี (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1, 2565) เพื่อให้การจัดการศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ครูจึงเป็นปัจจัย

สำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวผู้เรียน ครูควรมีทักษะความสามารถด้านเทคโนโลยีดิจิทัลขั้นพื้นฐาน การรู้ดิจิทัลหรือทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เป็นทักษะด้านดิจิทัลพื้นฐานที่จะเป็นตัวช่วยสำคัญ สำหรับข้าราชการในการปฏิบัติงาน การสื่อสาร และการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้ในการจัดการศึกษาและพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสอดคล้องกับ อลงกต สุทธการ (2564) ที่กล่าวว่า การรู้ดิจิทัล มีความสำคัญอย่างมากในปัจจุบันและอนาคต โดยทักษะทางด้านดิจิทัลจะเป็นตัวช่วยในการปฏิบัติงานและการสื่อสาร การใช้งาน รวมไปถึงการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการรู้ดิจิทัลสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 เพื่อนำผลวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลสำหรับครูในการปฏิบัติงานและการพัฒนาวิชาชีพครูให้เจริญก้าวหน้ารวมถึงสามารถนำผลการวิจัยไปใช้สนับสนุนการดำเนินงานด้านที่เกี่ยวข้องพร้อมทั้งประกอบการตัดสินใจทางการบริหารต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการรู้ดิจิทัลสำหรับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลสำหรับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบผสมผสาน (Mixed Method) เป็นการนำวิธีวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน โดยมีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาการรู้ดิจิทัลสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 930 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2566)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 274 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, อ้างถึงใน สิริพร เขาวรรณชัย, 2561) และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น Stratified Random Sampling ตามสัดส่วนของครูแต่ละอำเภอ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถาม เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ และตอนที่ 2 การรู้ดิจิทัลสำหรับครู ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 36 ข้อ

2.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรู้ดิจิทัลสำหรับครูและสังเคราะห์องค์ประกอบออกเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัล 2) ด้านความเข้าใจเทคโนโลยีดิจิทัล 3) ด้านการออกแบบสร้างสรรค์เทคโนโลยีดิจิทัล และ 4) ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล นำองค์ประกอบการรู้ดิจิทัลเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน นำองค์ประกอบที่ผ่านการพิจารณาสร้างแบบสอบถามการรู้ดิจิทัลสำหรับครู ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้ค่าความตรงเชิงเนื้อหาทุกข้อมีค่า 1.00 และนำไปทดลองใช้ พบว่า ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.990

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองและเก็บข้อมูลด้วยวิธีการกรอกแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ (Google form) ได้รับผลการตอบแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมา จำนวน 274 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลการรู้ดิจิทัลสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการรู้ดิจิทัลสำหรับครู จำนวน 5 คน ดังนี้

- 1) ผู้บริหารการศึกษาหรือรองผู้บริหารการศึกษา จำนวน 1 คน
 - 2) ผู้บริหารสถานศึกษาหรือรองผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน
 - 3) ศึกษาพิเศษ จำนวน 1 คน
 - 4) อาจารย์มหาวิทยาลัย จำนวน 1 คน
 - 5) ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา จำนวน 1 คน
- โดยการเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แนวทางการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 โดยเลือกจากข้อการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในแต่ละด้านในขั้นตอนที่ 1 มาสร้างแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 2 แนวทางการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลสำหรับครู

2.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามการรู้ดิจิทัลสำหรับครูจากข้อการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในขั้นตอนที่ 1 มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยและสร้างข้อคำถาม นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและจัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์ และเตรียมนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

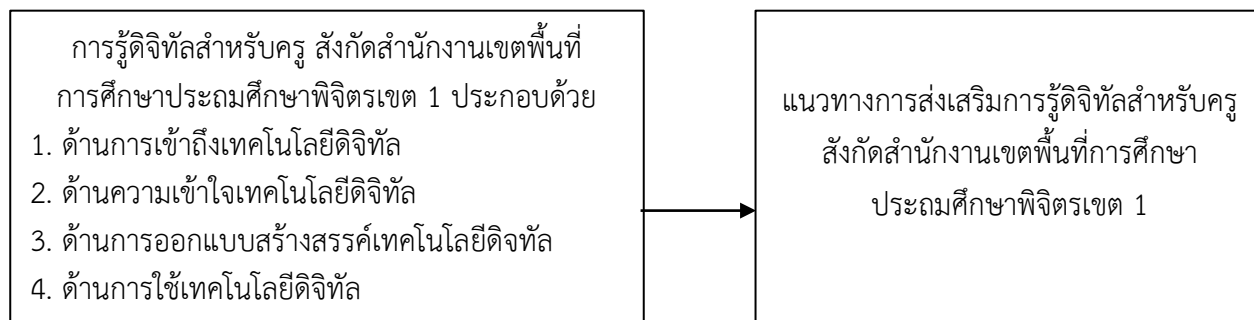
ผู้วิจัยติดต่อนัดหมายกับผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์เป็นรายบุคคล นัดวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาจัดกระทำข้อมูลและสรุปข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรู้ดิจิทัลสำหรับครู ตามแนวคิดของ Hoechsmann, M., & DeWaard, H. (2015), UNESCO (2018), สุภารักษ์ จูตระกูล (2560), สำนักงาน ก.พ. (2560), สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (2562), สุวิทย์ กระดานลาด (2562), ศศิวิมล ม่วงกล้า (2562), ภาณุพงศ์ พรหมมาลี (2562), นวพัฒน์ เก็มกามาเน (2563), สนธยา หลักทอง และเพชฌิณ กิจระการ (2563), กิตติพิศ โจนสันเทียะ (2565) นำมาวิเคราะห์ความถี่และวิเคราะห์องค์ประกอบ พบว่า การรู้ดิจิทัลสำหรับครู มี 4 องค์ประกอบ โดยมีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัย พบว่า

1. การรู้ดิจิทัลสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ผลการศึกษารู้ดิจิทัลสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 พบว่า ในภาพรวม มีระดับการรู้ดิจิทัลในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการออกแบบสร้างสรรค์เทคโนโลยีดิจิทัล อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดของแต่ละด้านมาเป็นกรอบในการศึกษาแนวทางทางการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลสำหรับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ปรากฏผล ดังนี้

1.1 ด้านการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัล พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ครูรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีสามารถนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด

1.2 ด้านความเข้าใจเทคโนโลยีดิจิทัล พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ครูสามารถจัดการข้อมูลสารสนเทศได้อย่างเป็นระบบ อยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการออกแบบสร้างสรรค์เทคโนโลยีดิจิทัล พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ครูสามารถเขียนชุดคำสั่งคอมพิวเตอร์ในการออกแบบและสร้างสรรค์ผลงาน สื่อแอนิเมชัน สื่อการเรียนการสอน ด้วยรูปแบบ Coding อยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ครูสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการวางแผนพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน อยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

2.1 ด้านการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัล พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ ความเข้าใจในการใช้โปรแกรม และแอปพลิเคชัน ให้กับครูได้ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงมีการประชาสัมพันธ์ แจ้งข้อมูลข่าวสารด้านเทคโนโลยีที่ใช้สำหรับการศึกษาผ่านทางช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ เพื่อให้ครูทันยุคทันเหตุการณ์ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริม สนับสนุน การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อให้ครูได้ใช้เวลาร่วมกันพัฒนาตนเองและร่วมกันนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในห้องเรียน

2.2 ด้านความเข้าใจเทคโนโลยีดิจิทัล พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติโดยเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญมาสร้างความเข้าใจและประโยชน์ให้กับครูเกี่ยวกับการจัดการสารสนเทศอย่างเป็นระบบ รวมถึงผู้บริหารสถานศึกษา จัดให้มีระบบฐานข้อมูลหลัก (Server) ของโรงเรียนในการจัดเก็บเอกสารสารสนเทศ เพื่อให้ครูสามารถเข้าถึงข้อมูลร่วมกัน และง่ายต่อการใช้งาน

2.3 ด้านการออกแบบสร้างสรรค์เทคโนโลยีดิจิทัล พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จัดให้มีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสร้างสรรค์ออกแบบผลงานดิจิทัลด้วยรูปแบบ Coding ให้กับครูเพื่อนำความรู้มาพัฒนาต่อยอดเกิดทักษะใหม่ พร้อมทั้งจัดการประกวดการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อเป็นการกระตุ้นสร้างขวัญและ

กำลังใจให้กับครู รวมถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สร้างเครือข่าย ครูแกนนำในการขยายผลให้ครูในโรงเรียน นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษา มีการส่งเสริม สนับสนุน โดยการจัดหาสื่อดิจิทัลให้กับครูใช้ออกแบบสร้างสรรค์ผลงานเพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนต่อไป

2.4 ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการสร้างบรรยากาศในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาช่วยในการปฏิบัติงาน หรือนำเสนองานผ่านสื่ออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และส่งเสริมการใช้โปรแกรมสำหรับติดต่อสื่อสารในรูปแบบ Online ในการประชุม อบรม หรือสัมมนา วางแผนพัฒนาจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน

อภิปรายผล

1. การรู้ดิจิทัลสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 พบว่า แนวทางการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ได้ให้ความสำคัญในการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลสำหรับครู โดยได้กำหนดไว้ในเป้าประสงค์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ไว้ว่า ส่งเสริมความสามารถด้านดิจิทัล (Digital literacy) ให้กับครู ตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียน ชุมชนสังคมไทยและสังคมโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1, 2565) ซึ่งสอดคล้องกับ สุวิทย์ กระดานลาด (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการรู้ดิจิทัลสำหรับครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการรู้ดิจิทัลสำหรับครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ นวพัฒน์ เก็มกามาณ (2563) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการรู้ดิจิทัลสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 พบว่า สภาพปัจจุบันของการรู้ดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 อยู่ในระดับมาก

1.1 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการวิวัฒนาการของเทคโนโลยีดิจิทัลในยุคปัจจุบัน ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว มนุษย์สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้สะดวกและรวดเร็วมากขึ้น สามารถค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลออนไลน์ ดูหนังฟังเพลง ส่งหรือเผยแพร่ข้อความออนไลน์ได้อย่างง่ายดาย เทคโนโลยีดิจิทัลถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้และการศึกษา ซึ่งบทบาทของครูจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ในการเข้าถึงอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ แหล่งข้อมูลสารสนเทศ ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อใช้ในการสื่อสารและการปฏิบัติงาน รวมถึงการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน และเป็นไปได้ว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ให้การสนับสนุนด้านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่มีประสิทธิภาพให้กับครูในโรงเรียนได้ใช้อย่างทั่วถึง สอดคล้องกับ สุวิทย์ กระดานลาด (2562) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการรู้ดิจิทัลสำหรับครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการพัฒนาการรู้ดิจิทัลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการเข้าถึง (Access) อยู่ในระดับมากที่สุด

1.2 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการออกแบบสร้างสรรค์เทคโนโลยีดิจิทัล อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ปัจจุบันครูมีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการออกแบบสร้างสรรค์ผลิตเนื้อหาหรือสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น เช่น การออกแบบวิดีโอการสอนอย่างง่ายด้วย KineMaster Shotcut หรือจะเป็นการออกแบบใบงานด้วย Live worksheet Canva เป็นต้น ซึ่งในการออกแบบสร้างสรรค์สื่อดิจิทัลครูจะต้องมีการฝึกฝนการเชื่อมโยงด้านความคิดสร้างสรรค์และเนื้อหาความรู้มาบูรณาการผลิตสื่อดิจิทัลได้อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Hague & Payton (2010) กล่าวว่า การพัฒนาการเรียนการสอนของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น ครูต้องมีความสามารถในการจินตนาการเชื่อมโยงระหว่างความคิดและการสร้างสรรค์ผลงาน แนวความคิดใหม่ ๆ หรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่ไม่เคยมีมาก่อน เช่น การสร้างสื่อวิดีโอประกอบการสอน ครูจำเป็นต้องมีความสามารถในการนำภาพ เสียง วิดีโอ มาตัดต่อเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ และสอดคล้องกับแนวคิดของ ธีรภัทร์ วรคำ (2565) ศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้โดยใช้การ

รู้ดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้โดยใช้การรู้ดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการออกแบบและจัดการเรียนรู้โดยใช้การรู้ดิจิทัล อยู่ในระดับปานกลาง

2. แนวทางการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิบูลย์เขต 1 พบว่า

2.1 ด้านการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัล พบว่า เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้แนวทางการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลสำหรับครูไว้ว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรจัดอบรมพัฒนาครูในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดยเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ความเข้าใจในการใช้โปรแกรม และแอปพลิเคชัน ในการจัดกิจกรรมการสอนให้กับผู้เรียนได้ทันยุคทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อให้ครูมีแหล่งทรัพยากรสารสนเทศเตรียมพร้อมสำหรับการจัดการเรียนการสอนและพร้อมสำหรับการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ปัจจุบันครูสามารถเข้าถึงอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ แหล่งข้อมูลสารสนเทศ ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ทันสมัย ทำให้สามารถสืบค้นแหล่งข้อมูลสารสนเทศได้สะดวกรวดเร็ว ทุกที่ ทุกเวลา สอดคล้องกับ กุศลวัฒน์ คงประดิษฐ์ (2562) กล่าวว่า ครูต้องเรียนรู้แหล่งทรัพยากรสารสนเทศออนไลน์และแพลตฟอร์มให้ครอบคลุมกิจกรรมในชั้นเรียน การเข้าถึง และใช้งานแหล่งสารสนเทศและแพลตฟอร์มทั้งหลายต้องมีความชำนาญ ก่อนนำไปแนะนำผู้เรียนหรือจัดสถานการณ์การเรียนรู้ นอกจากนี้ ครูจึงต้องแสวงหาแหล่งสารสนเทศออนไลน์หรือแพลตฟอร์มใหม่ ๆ อยู่เสมอด้วย และยังสอดคล้องกับ สุวิทย์ กระดานลาด (2562) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการรู้ดิจิทัลสำหรับครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการเข้าถึง มีการฝึกอบรมให้ครูและบุคลากรเกิดทักษะในการเลือกสื่อดิจิทัลมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยมีความเหมาะสม ไม่ละเมิดลิขสิทธิ์และอยู่ภายใต้กฎหมาย

2.2 ด้านความเข้าใจเทคโนโลยีดิจิทัล พบว่า เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาจากด้านการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้แนวทางการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลสำหรับครูไว้ว่า ควรจัดให้มีระบบฐานข้อมูลหลัก (Server) ของโรงเรียนสำหรับการจัดเก็บเอกสารสารสนเทศของโรงเรียน เพื่อให้ครูสามารถเข้าถึงข้อมูลได้สะดวก ลดกระดาษ และง่ายต่อการใช้งานร่วมกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก เทคโนโลยีดิจิทัลมีบทบาทอย่างมากในการจัดเก็บเอกสาร ด้วยการเชื่อมต่อระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ตกับระบบแอปพลิเคชันต่าง ๆ สามารถที่จะรักษาข้อมูลและเก็บข้อมูลให้เราได้โดยไม่ต้องใช้แฟ้มเหมือนสมัยเก่า สอดคล้องกับ สุวิทย์ กระดานลาด (2562) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการรู้ดิจิทัลสำหรับครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผลการวิจัยพบว่า ควรพัฒนาครูให้รู้หน้าที่การทำงานในส่วนต่าง ๆ ของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ซอฟต์แวร์โปรแกรมและแอปพลิเคชัน จะปฏิบัติและใช้ ICT ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม เข้าใจโครงสร้างของแฟ้มข้อมูลและส่งต่อข้อมูล สามารถติดตั้งและเชื่อมต่ออุปกรณ์ต่อพ่วงแฟ้มข้อมูล และสอดคล้องกับ นวพัฒน์ เก็มกามาณ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการรู้ดิจิทัลสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการเข้าถึง ครูจะต้องมีความเข้าใจความรู้พื้นฐานด้านเทคโนโลยีของผู้เรียนและเพื่อนร่วมงาน โดยการจัดการทดสอบ และจัดอบรมการใช้เทคโนโลยี มีการส่งเสริมการใช้สื่อดิจิทัลภายในสถานศึกษาให้ครูได้ปฏิบัติเป็นประจำ โดยลดการทำงานที่ใช้ระบบเอกสารเปลี่ยนเป็นระบบดิจิทัลแทน และส่งเสริมการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และเจตคติที่ดีต่อครูในการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่

2.3 ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล พบว่า เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาจากด้านการเข้าใจเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้แนวทางการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลสำหรับครูไว้ว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมการใช้โปรแกรมสำหรับติดต่อสื่อสารในรูปแบบ Online การประชุม/อบรม/สัมมนา วางแผนพัฒนาจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก เทคโนโลยีดิจิทัลได้เข้ามาเป็นเครื่องมือสำคัญในการใช้ติดต่อสื่อสารพูดคุย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันผ่านระบบออนไลน์ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว สอดคล้องกับ อธิภัทร วรคำ (2565) กล่าวว่า ครูสามารถประชุมศึกษาจุดเด่น จุดด้อยและพัฒนาหลักสูตรปีการศึกษาถัดไป และจัดเก็บในรูปแบบไฟล์ดิจิทัล มีการสืบค้นข้อมูลใหม่ ๆ จากแหล่งข้อมูลที่นำเชื่อถือนำมาประยุกต์เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยและเทคโนโลยี และมีการนำเสนอ เผยแพร่หลักสูตรของสถานศึกษาในช่องทางออนไลน์เพื่อเป็นการจัดเก็บและเผยแพร่หลักสูตรสู่สาธารณะให้สามารถนำข้อมูลไปใช้งานได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และสอดคล้องกับ กิตติพิศ โคนสันเทียะ (2565) กล่าวว่า ครูสามารถใช้

เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อแสดงการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานในองค์กร ผู้เรียน ผู้ปกครอง และบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องอื่นในด้านการศึกษา การที่ครูมีส่วนร่วมในเครือข่ายทางการศึกษาในการแลกเปลี่ยน แบ่งปัน ให้ความช่วยเหลือทางด้านการศึกษาซึ่งกันและกัน เช่น ครูมีการสร้างเงื่อนไขในการติดต่อสื่อสารในรูปแบบออนไลน์กับนักเรียน ผู้ปกครอง และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสื่อสาร เช่น line, google meet, zoom ในการสื่อสารกับนักเรียน ผู้ปกครอง รวมถึงเพื่อนร่วมงานในองค์กรเดียวกันหรือต่างองค์กร เพื่อสร้างความร่วมมือในด้านการศึกษา เช่น แบ่งปันเทคนิควิธีการสอน การแก้ปัญหาในด้านการจัดการเรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญ

2.4 ด้านการออกแบบสร้างสรรค์เทคโนโลยีดิจิทัล เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้แนวทางการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลสำหรับครูไว้ว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จัดให้มีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการเขียนชุดคำสั่งคอมพิวเตอร์ในการออกแบบสร้างสรรค์ผลงาน สื่ออนิเมชัน สื่อการเรียนการสอน ด้วยรูปแบบ coding โดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำความรู้มาพัฒนาต่อยอดเกิดเป็นทักษะใหม่ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ปัจจุบันครูมีการออกแบบ สร้างสรรค์สื่อการเรียนการสอนผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลมากขึ้น ทำให้ครูต้องเรียนรู้การเขียนชุดคำสั่งคอมพิวเตอร์ ภาษาคอมพิวเตอร์ รวมถึงการใช้โปรแกรมสร้างสื่อดิจิทัล สอดคล้องกับ สนธยา หลัททอง และเผชญิ กิจระการ (2563) กล่าวว่า การสร้างเป็นการประยุกต์ ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับเพื่อสร้างงานหรือชิ้นงานตามวัตถุประสงค์ ได้แก่ การสร้างสื่อแอนิเมชันเพื่อการเรียนการสอน การนำเสนอข้อมูลในรูปแบบอินโฟกราฟิก การสร้างคลิปวิดีโอเพื่อการเรียนการสอน และการประยุกต์ใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอน เป็นต้น และสอดคล้องกับ นวพัฒน์ เก้มกาแมน (2563) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการรู้ดิจิทัลสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการสร้างสรรค์ การออกแบบสื่อในเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูออกแบบสื่อควรคำนึงถึงความรู้พื้นฐานและความต้องการของผู้เรียน มีการจัดประกวดสื่อ เพื่อกระตุ้นการสร้างขวัญและกำลังใจ และแรงจูงใจ ให้กับครูในการสร้างสรรค์สื่อ และส่งเสริมการสร้างชุมชนแหล่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการออกแบบสื่อดิจิทัล

องค์ความรู้ใหม่

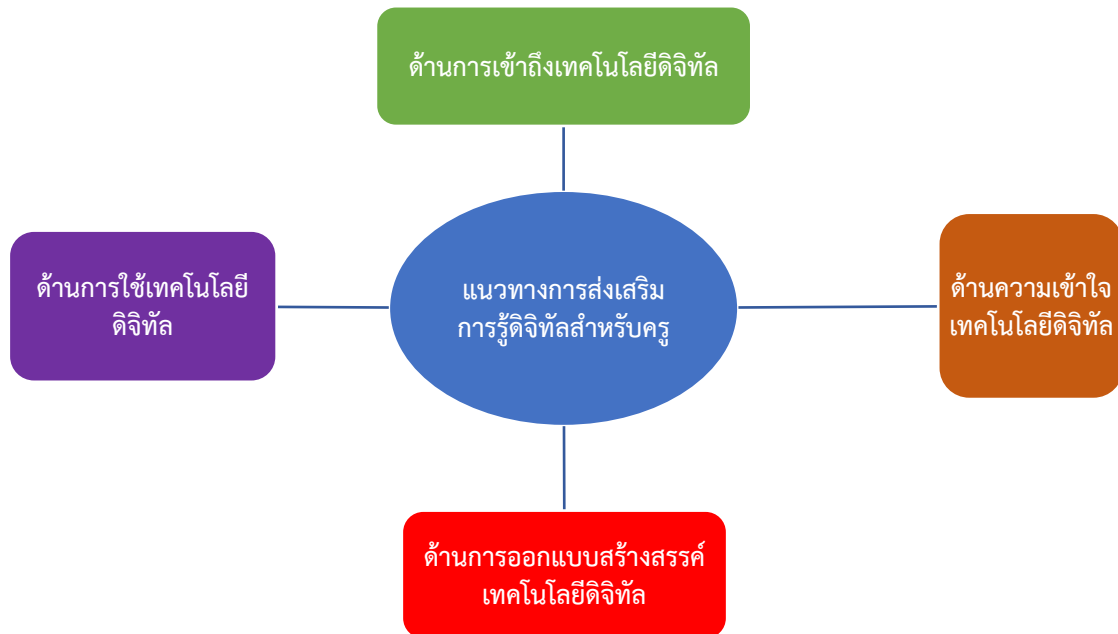
จากการวิจัยในครั้งนี้ โดยสรุปแนวทางการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ประกอบด้วย 4 ด้าน ตามภาพที่ 2 ได้แก่

1) ด้านการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัล: จัดอบรมพัฒนาศูนย์ในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดยเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ ประชาสัมพันธ์ แจ้งข้อมูลข่าวสาร การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

2) ด้านความเข้าใจเทคโนโลยีดิจิทัล: จัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดการสารสนเทศอย่างเป็นระบบ แนะนำการใช้เว็บไซต์ โปรแกรม ในการจัดเก็บเอกสาร โดยเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ ควรจัดให้มีระบบฐานข้อมูลหลัก (Server) ของโรงเรียนสำหรับการจัดเก็บเอกสารสารสนเทศของโรงเรียน

3) ด้านการออกแบบสร้างสรรค์เทคโนโลยีดิจิทัล: จัดให้มีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการออกแบบสร้างสรรค์ผลงาน สื่ออนิเมชัน สื่อการเรียนการสอน รูปแบบ coding โดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ จัดการประกวดการสร้างสร้างสรรค์ผลงานสื่ออนิเมชัน สำหรับครู สร้างเครือข่าย ครูแกนนำ ส่งเสริม สนับสนุน จัดหาสื่อดิจิทัลมาให้กับครูใช้สร้างสรรค์ผลงานเพื่อนำไปปรับใช้กับการจัดการเรียนการสอน

4) ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล: สร้างบรรยากาศในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลภายในองค์กร ส่งเสริมการใช้โปรแกรมสำหรับติดต่อสื่อสารในรูปแบบ Online

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาการรู้ดิจิทัลสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านความเข้าใจเทคโนโลยีดิจิทัล อยู่ในระดับมาก ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการออกแบบสร้างสรรค์เทคโนโลยีดิจิทัล อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ส่วนผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 สรุปได้ 4 ด้าน คือ 1) ด้านการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัล พบว่า ควรจัดอบรมพัฒนาครูในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์แจ้งข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย และการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) 2) ด้านความเข้าใจเทคโนโลยีดิจิทัล พบว่า จัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดการสารสนเทศอย่างเป็นระบบ และจัดให้มีระบบฐานข้อมูลหลัก (Server) ของโรงเรียน 3) ด้านการออกแบบสร้างสรรค์เทคโนโลยีดิจิทัล พบว่า จัดให้มีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการสร้างสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายครูแกนนำ จัดการประกวด และผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในโรงเรียน 4) ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล พบว่า มีการสร้างบรรยากาศในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และส่งเสริมการใช้โปรแกรมสำหรับติดต่อสื่อสารในรูปแบบ Online

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า การรู้ดิจิทัลสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้านการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 ควรส่งเสริมและพัฒนาการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลของครู มีอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย พร้อมทั้งสัญญาณอินเทอร์เน็ตด้านความเร็วและความเสถียร ที่สามารถทำให้ครูเข้าถึงเทคโนโลยีและนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า การรู้ดิจิทัลสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้านการออกแบบสร้างสรรค์เทคโนโลยีดิจิทัล เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 ควรส่งเสริมให้ครูมีความสามารถด้านการออกแบบสร้างสรรค์ผลิตสื่อดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์ จัดให้มีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการผลิตสื่อดิจิทัลที่หลากหลาย พร้อมทั้งสร้างเครือข่าย ครูแกนนำ ด้านการออกแบบ

สร้างสรรค์สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อใช้ในการขยายผลให้ความรู้กับครูในโรงเรียน จัดการประกวดการสร้างสรรค์ผลงานสื่อดิจิทัล และจัดหาสื่อดิจิทัลมาให้กับครูใช้สร้างสรรค์ผลงานเพื่อนำไปปรับใช้กับการจัดการเรียนการสอน

1.3 จากผลการวิจัย พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ควรนำแนวทางการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลสำหรับครูที่ได้ ไปพัฒนาและส่งเสริมให้ครูมีความรู้และความสามารถครอบคลุมในด้านการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านความเข้าใจเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการออกแบบสร้างสรรค์เทคโนโลยีดิจิทัล และด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้ครูสามารถนำการรู้ดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาความต้องการของการรู้ดิจิทัลในการปฏิบัติงานของครูภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 เพื่อสอบถามความต้องการของครูภายในสังกัดถึงความต้องการเรียนรู้หรือพัฒนานตนเองในด้านต่าง ๆ

2.2 จากผลการวิจัยทำให้ได้แนวทางการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ดังนั้น ควรมีวิจัยปฏิบัติการหรือพัฒนา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการรู้ดิจิทัลของครูต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*. สืบค้น 5 ธันวาคม 2566. จาก <https://www.moe.go.th/360policy-and-focus-moe-2023/>.
- กิตติพิศ โคนสันเทียะ. (2565). สมรรถนะดิจิทัล: สมรรถนะใหม่สำหรับครูยุคปัจจุบัน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ*, 22(2), 14-23.
- กุลวัฒน์ คงประดิษฐ์. (2562). การเป็นครูที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นฐานในโลกดิจิทัลของศตวรรษที่ 21. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 30(1), 1-21.
- ธีรภัทร์ วรคำ. (2565). *แนวทางการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้โดยใช้การรู้ดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1*. (การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- นพวัฒน์ เก็มกาแมน. (2563). *แนวทางการพัฒนาการรู้ดิจิทัลสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7*. (ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).
- ภาณุพงศ์ พรหมมาลี. (2562). การวิเคราะห์การรู้ดิจิทัลของอาจารย์ระดับอุดมศึกษาโดยใช้แผนภูมิต้นไม้การจำแนกและการถดถอยกรณีศึกษาสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข. (เภสัชศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- ศศิวิมล ม่วงกล้า. (2562). *การวิเคราะห์องค์ประกอบด้านความสามารถทางดิจิทัลของครูและบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดสระบุรี*. (ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).
- สกัรพร เขาวังชัย. (2561). *เอกสารประกอบการสอนการวิจัยทางการบริหารการศึกษา*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สนธยา หลักทอง และ เฉลียว กิจระการ. (2563). การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการรู้ดิจิทัลของครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 5(4), 234 – 248.
- สำนักงาน ก.พ. (2560). *โครงการพัฒนาทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล*. สืบค้น 7 มิถุนายน 2566. จาก <https://www.ocsc.go.th/DLProject/about-dlp>.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1. (2565). *แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566-2570)*. สืบค้น 5 ธันวาคม 2566. จาก https://drive.google.com/file/d/1NLGnudJjuwhSo5P9qEX_tcj-T9aP5hCQ/view.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2562). *Digital literacy*. สืบค้น 5 พฤศจิกายน 2566. จาก <https://www.ops.go.th/main/index.php/knowledge-base/article-pr/854zxfdsdgs>.

- สุภารักษ์ จูตระกูล. (2560). ครอบครัวกับการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล (Digital Literacy) ของดิจิทัลเนทีฟ (Digital Natives). *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่*, 11(1), 99-118.
- สุวิทย์ กระดานลาด (2562). *แนวทางการพัฒนาการรู้ดิจิทัลสำหรับครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี*. (ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- อลงกต สุทธการ. (2564). *แนวทางการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น*. (การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร).
- Hague, C., & Payton, S. (2010). *Digital Literacy Professional Development Resource*. Retrieved 17 July 2023. from <https://www.nfer.ac.uk/media/h4bi2zdc/futl07.pdf>.
- Hoechsmann, M., & DeWaard, H. (2016). *Mapping digital literacy policy and practice in the Canadian education landscape*. Retrieved 17 July 2023. from <https://policycommons.net/artifacts/2031712/mapping-digital-literacy-policy-and-practice-in-the-canadian-education-landscape/2784155/>.
- UNESCO. (2018). A global framework of reference on digital literacy skills for indicator 4.4.2. Quebec: UNESCO.

